

אמנות « יניב יהודה אייגר

טילון אל הנצח

”העברים החדשים” ו”ארטיק 7” מציגות שלל הבטחות שלבטח יתקיימו, כמו גם תמיהה: מדוע נפקד מקומם של האמנים שאינם מצוידים בתעודת יוצר מורשה?

פני מבקרי האמנות בארץ

באופן כללי ניתן לומר שכל המשתתפים, ללא יוצא מן הכלל, מגלמים פוטנציאל כלשהו, ברמה זו או אחרת, וחלקם אף מוציאים זאת אל הפועל עם עבודות וחומרי גלם טובים. לא חסרות דוגמאות: תומר ראובני עם צילום מופלא (שמים וים, כאילו לא נברלו מעולם) – משטח צבע כחול עמוק אניגמטי שזרק את המתבונן אל חוויה טרנסצנדנטלית; גבריאלה קליין עם שני ציורים ניאורדיאליסטיים ממזריים שעושים שימוש נפלא ואינטליגנטי בטקסטורות על ידי הנחת הצבע או גידודו (מופיעה גם כן בתערוכת בוגרי לימודי ההמשך של בצלאל); ערן אפרת במיצב ויראו שמוקדן על חלקו הפנימי של פסנתר כנף (כפות ידיים הופכות לעצמות וחוזר חלילה), שמוקם בסמוך לעבודותיהם של אנה ים וגלעד כרשק במינ מערך שלם שרן ברקדנטיות, בדרייקנות, ברגישות ובתבונה; הגר גורן עם פינת החתלה בשירותים, מקום שתמיד מענג לרשום בו חוויות; עיבוד מחשב של יותם דביר (גם כן שירותים, רק שהפעם עסקינן בדימוי שטוח של כאלו משותפים); שגית זלור-נמיר המבטיחה עד מאוד (שמציגה בה בעת גם תערוכת יחידה ראשון בה באצירתו של, איך לא, שמחה שירמן) עם צילומים מעולים, גדולים, נוסח רקר ויאם לבעלי חיים; ועוד כהנה וכהנה צעירים לא מוכרים בתפריט עשיר ודינמי שמספק תמורה מלאה לכסף שהייתם אמורים לשלם בכניסה.

עם זאת חשוב לציין ולסמן כמה מגמות שקצת מעיבות המאורע ומעידות על צרות תפישתית וחוסר ערנות מה לתרחישים ורחשים בזמן שנרשמים לחר בת גוף הסינון וההפקה: היעדרם המוחלט של יוצרים צעירים שאינם בוגרי מוסדות לימודיים (מה שלי, ברמה האישית, די צודם. אחרי הכול עברכם הנא מן לא למד מעולם בשום מקום), וחוסר נוכחות משוער של מדיה חדשה (אין הכוונה לעבודות וירא, אולי עקב האכילס של התערוכה). מה שמאוד מתמיה נוכח העובדה שהרוב הארי של האמנים המשתתפים נוצק לעולם בתקופה שבה טלוויזיה ואמצעי התקשורת הדיגיטליים הם עניין שבשגרה. ועדיין, אין זה המך קום או הזמן להלין. התערוכה מהנה, ולו רק בשל המבחר והניחוח שעולה ממך, בה, בין בוסר לבשל, ובשל העובדה שמדובר על פורמט חשוב לקידום חשיפת כישרונות צעירים שיש לעודד ולהקיר.

”העברים החדשים” – מוזיאון מרטין גרופיוס באון, ברלין
”ארטיק 7” – המוזיאון לאמנות ישראלית, רמת גן

אולי שאלתם את עצמכם, באיזושהו שלב בחייכם, מהו ומיהו בכלל אותו עוף מוזר שמקרקר למשמע שמו – אמנות ישראלית – שלו מוקדש כאן מדור זה שבוע אחר שבוע על חשבונם של שטחי פרסום. כלומר, מה הוא רוצה מאיתנו, מגיין הוא בא, לאן הוא הולך ומה יש בפיו. נראה שעכשיו זה זמן טוב מבחינתכם לקבל על כך מקצת תשובות. כל זה תודות לשתי תערוכות שנתפתחו במקביל, באופן לא יוזם או מתוכנן אולם בסנכרון מצוין, אשר יש ברצונן לתת על כך את הרעת ולענות, כל אחת בדרך, על הנשאל ואף יותר: ”העברים החדשים”, המוצגת דווקא בברלין, באחד מחללי התצוגה היוקרתיים בגרמניה, תערוכה שמנסה, על קו התפר הרק שבין שאפתנות ליומרה, למפות, מנקודת ראות רטרוספקטיבית, מאה שנות עשייה מקומית לסוגיה (באמצעותן של לא פחות מ-700 יצירות מוכוננות מכל הזרמים, הסגנונות והתקופות, שקובצו יחדיו באדיבותם של למעלה מ-350 משאילים שונים); ו”ארטיק 7”, תיק היצירה הישראליית החדשה שמוצגת במוזיאון רמת גן, יחי ההבדל הקטן, שעם משתתפיה נמנים כמאה יוצרים חזותיים די אלמונים (יש להניח שלא להרבה זמן), הלוא הם הזוכים השונים במלגות ובפרסים שנוהגת להעניק קרן תרבות אמריקה ישראל. למי שטרם טעם, ”ארטיק 7” משמשת בעיקר כפרוספקטיבה לעתיד הממשמש ובא וכבמה ראשונה, יריית הזנקה וקדש קפיצה לכמה שנות שיעור עתידים להופיע לבקרים בניקודות שיתפרסמו פה בשנים הקרובות. ברומה לאמנים כמו הילה לורליין, סיגלית לנדאו, שמחה שירמן (שאכלי-סו עד לא מזמן את מבני מוזיאון תל אביב) ועוד רבים ומפורסמים אחרים, שהפיק מפעל הארטיקים המבודך בשנים קודמות, כשאלו היו עוד בתחילת דרכם.

וגם עכשיו, למרות שהקיץ עודנו נמצא רק בחיתוליו הרביקים, אפשר להתנבא ולומר שהארטיק הוא אחד המרעננים הרשמיים שלו, בכל האמור לסצנת האמנות המקומית לפחות. לא שאין מקום לביקורת – בעיקר קצוות מפוצלים, פינות לא משויפות ושאר בוסר שנובע מחוסר שפשוף – אך אפשר לסייג אותה על שום כך שלרבים מהמשתתפים זוהי התניסות ראשונה.